

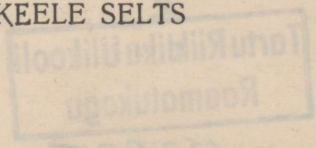
NIMEDE PARANDAMISE KÜSIMUS

ÄRATRÜKK AJAKIRJAST
„EESTI KEEL“ NR. 6, 1934

Emar

TARTU 1935

AKADEEMILINE EMAKEELE SELTS



Isikunimedel¹ parandamise küsimus.

Perekonna- ja eesnime parandamise põhimõtted väljaspool nimedemuutmise korda moodustavad ühe suuremaid küsimusi, mis Akad. Emakeele Seltsi juhatuses viimaseil aastail lahendamisel olnud. Seetõttu ei sobinud need ka teiste kümnete vähemate küsimuste ritta, millest ülevaadet antud „Eesti Keele“ eelmistes nr-ites (neid vt. EK-S 1934, lk. 119—128 ja 151—156).

Asi sai alguse 1932. a. lõpul ajakirjas „Linnad ja Alevid“ (nr. 3, nov.) avaldatud Tallinna perekonnaseisuametniku artiklist isikunimedel kirjutusviisi kohta, kus ta puudutab sel alal üldiselt esinevaid pahesid ja lahtisi küsimusi, arvustades ka sel alal ametlikult maksvaid põhimõtteid. Kevadel 1933 ilmub samas ajakirjas (nr. 1, apr.) pikem seletus Kohtu- ja Siseministeeriumi perekonnaseisuasjade juhatajalt sel alal maksva korra kohta, kus ms. tuuakse ka rohkesti näiteid seni otsustatud üksikjuhtudest. Järgmises nr-is kasutatakse võimalust täiendavalt arvustada nüüd juba avaldatud seisukohti.

Sügissemestril 1933 saatis Eesti Linnadeliit kõnealuse poleemilise materjali AES-i juhatusle ja palus avaldada oma seisukohad neis asjus. Juhatus tutvus selle õige laialdase materjaliga ja, leides, et asja lahendamine nõuab sellesse üksikasjalist süvenemist ja süstemaatilist läbikaalumist, moodustas selleks komisjoni, koosseisus lektor J. V. Veski, õpet. E. Nurm ja Seltsi sekretär E. Elisto. Komisjon töötas küsimused läbi, seisukohad kinnitati juhatuses ja aasta vahetusel esitati vastav seletus E. Linnadeliidule, ärakiri Kohtu- ja Siseministeeriumile. Viimane saatis seepeale AES-ile ja E. Linnadeliidule omad täiendavad seisukohad, millele järgnes ka täiendav seletus AES-i juhatuselt. Küsimus jõudis nii siis esialgsel kujul lõppstaadiumi 1934. a. kevadsemestril.

Käesoleval korral ei kavatseta kõiki üksikasju uuesti kaalumisele võtta, mida on eelmainitud poleemika autorite poolt õige mitmekülgsest tehtud ajakirjas „Linnad ja Alevid“, vaid siin esitatakse ainult AES-i juhatusel kokkuvõtlikud ja põhimõttelised seletused tähtsamate kõnealuste küsimuste kohta. Olnud kirj vahetuse alusel püüab allakirjutanu asja esitada siiski terviklikuna, ümbertöötamisel seda täiendades ka hiljem selgunud seisukohtadega ning tarviliku ajakohase interpretatsiooniga².

¹ Isikunimedel all mõistab allakirjutanu (vastandina kohanimedele) üldse inimesnimesid, mis jagunevad ees- ja perekonnanimedeks. Kui arvesse võtta, et isikunime all sagedasti on mõeldud eesnime (vastandina perekonnanimele) ja et kõige uuemates nimedekorralduse seadustes ja määrustes õnnelul kombei eesnime tähendab sõna *nimi*, siis näeme, kui täbaras olukorras ollakse ristiniime termini alal. — Et sõna *nimi* kui laiema mõiste tähendab üldse igasugust nime (perekonna-, risti- ja ka kohanime) või vähemalt inimesnime, kitsamas mõistes aga (täiskasvanute puhul) esijoones just perekonnanime (tuletatagu meelde küsimusi: 1) Teie nimi? 2) eesnimi?), siis on arusaamatused siin esialgu paratamatud. Seaduse järgi ametlikkude asjade ajajad võtku igatahes arvesse, et *nimi* tähendab praegu eesnime. Siinkohal tarvitatakse siiski *nimi* (ja isikunimi) laiemas, inimesnime tähenduses, samuti mõisteliselt selget sõna *eesnimi* ristiniime tähenduses.

² Pikemal kujul on küsimus esitatud ettekandena Akad. Emakeele Seltsi kõnekoosolekul 14. okt. 1934.

2
Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

Kuni 1927. aasta sügiseni oli maksev kord, mille järgi perekonnaseisuaktide koostamisel tuli nimede kirjutusviisis täht-tähelelt kinni pidada isiku sünnimeetrikas antud nimekujust. Riigikohtu Tsiivilosakonna otsusest 7. apr. 1927 selgus aga, et õigekirjutuslikud parandused on lubatud. Selle järgi oleneb nimekandjast, kuidas ta oma nime ortograafiliselt kirjutab; kuid lahtiseks on jäänud küsimus, kas see on maksev ainult eestipäraste perekonnanime kohta või võib ka iga võõrast perekonnanime kohandada eesti ortograafiale. Siseministeerium on igatahes tõlgitsenud otsust viimases, laiemas ulatuses. — AES-i juhatuse arvates käib see peamiselt küll vist eestipäraste perekonnanime kohta üldmaksvale kirjaviisile kohandamise mõttes. Ometi võiks olla õigustatud ka seisukoht, mille järgi isiku soovi korral kohandatakse eesti ortograafiale võõraidki perekonnanimesid (*Wehlmann* > *Veelman* jms.; sellest hiljem). Perekonnanime korraldamise seadusega (RT nr. 91, 26. X 34) — § 8 ja 25 —, samuti perekonnanime ja eesnimede korraldamise määrusega (RT nr. 102, 4. XII 34) — § 2 — on selgesti väljendatud, et nimede õigekeelsuslik parandamine ei kuulu nimede muutmise korra alla, vaid et see toimub nimeomaniku soovil perekonnaseisumetniku kaudu. Kuid ka sellega ei ole muudugi veel kindlaks määratud sisulised juhtnöörid.

Et Riigikohtu mainitud seletusest saadik õigekirjutuslikud parandused on olnud lubatud, viimasel ajal aga isegi seadusega ette kirjutatud ja et nimesid lihtsustatud korras parandatakse, tuleb kahtlemata heaks kiita. Parandused nagu *Kukke* > *Kuke*, *Lattik* > *Latik*, *Leppik* > *Lepik*, *Tedder* > *Teder*, *Peddajas* > *Pedajas*, *Varri* > *Vari*, *Kalla* > *Kala*, *Kasik* > *Kaasik*, *Kusick* > *Kuusik*, *Käggo* > *Kägu*, *Kubbo* > *Kubu*, *Karro* > *Karu*, *Virro* > *Viru*, *Sallo* > *Salu* jne. on puhtõigekirjutuslikud ning kuuluvad kindlasti selle seletuse alla. Perekonnaseisumetnik on nii siis õigustatud algdokumendis vana ortograafia järgi niimoodi kirjapandud perekonnanime kirjutama akti praeguse õigekirjutuse kohaselt (nüüd ka vigaselt sissekantud nime parandama), kui kodanik avaldab selleks soovi või nõusolekut. AES-i arvates peaksid aga perekonnaseisumetnikud perekonnakirja avamisel ja muu asjatoimetuse puhul olema kohustatud nimeomaniku tähelepanu juhtima vigasele kirjutusviisile ja parandamisvõimalusele väljaspool nimede-muutmise korda.

Vanad ja saksapärase ortograafias kirjapandud nimed on kuni viimase ajani meie avalikus tarvituses olnud igapäevased nähtused ja neist vabanemiseks pole asjaosalistel olnud vist kuigi suurt tungi. Aga veel enam, kui üksikute ametnike poolt on tänuväärset vastavaile isikuile ette pandud oma nime lasta sisse kanda parandatud kujul, on mõnigikord järgnenud kategoorilised protestid ja keeldumised. Ometi puhteestiliste nimede vanas ning saksapärase ortograafias kirjutamine on allakirjutanu arvates tõsine toorus eesti keele vastu. Kui isikul on täiesti võõrkeelne nimi ja sellest loobumiseks on olnud teatavaid raskusi, siis on see veel kuidagi olnud mõisteta. Eesti nime vigast ja võõrapärast kirjaviisi ei vabanda aga ükski asi. Nimede täieliku muutmise kõrval, mis nüüd ka igapäevane nähtus, on nime ühe- või kahetähelisest parandusest keeldumine ja selle vabandamine traditsiooniga tõsiselt naeruväärne. — Kui nüüd rahvusliku tõusu ajal on väljawaated eesti nimikonna suuremaks puhastamiseks, siis esijoones tuleksid kaotada just sellised nimemoonutised, kusjuures nende parandamine juba endise korra

järgi on olnud fasuta toiming. Sellised vigased nimed ei kahjusta küll niivõrd välismail, kuid haavavad seda enam kodumaal iga kirjaoskaja eestlase silma.

Siseministeerium on võtnud paranduste aluseks põhimõtte, et õigekirjutuslikes parandusis ei või minna niikaugemale, et selle tagajärjel muutuks nime hääldamine. Sel puhul juhib AES veel kord tähelepanu asjaolule, et lubatud paranduste sekka tuleb lugeda ka muudatustüüp (vana kirjaviisi) *Karro* > *Karu*, kuigi seda nime eesti keele praeguse, foneetilise kirjaviisi põhjal võidakse hääldada ka *Karro* (ja siis ka nii kirjutada). Niisama kuulub siia *Sannajalck* > *Sõnajalg* jne.

Siseministeeriumi avaldatud seisukohad nimede parandamise kohta on enamasti heakskiidetavad, näit. *Aunapu* > *Öunapuu*, *Kuk* > *Kukk*, *Sep* > *Sepp*, *Ihher* > *Iher* jne., samuti *Jama* > *Jaama*, *Kohl* > *Kool*, *Murs* > *Murss*, kui viimaseid vastavalt hääldatakse, ja mitte *jama*, *kohl*, *murrs*. Kuid sel alusel võiks tehtud *Roosvaldt* > *Roosvalt* paranduse kõrval olla lubatud ka parandus *Roosvaldt* > *Roosvald* (sest sel puhul toonitatud häälduse muutus tuleks seega väga väike, vaevalt nimetamisväärne).

Võõrkeelsete perekonnanimede kohta seletab ministeerium hiljem täiendavalt, et tema arvates võiks neid ortograafiliselt eestindada lihtsustatud korras vaid siis, kui nad on eestikõlalised. Kui aga eestikõlaline on võõrnime üks liit-osa, siis tohiks lubatav olla ainult selle liit-osa eestindamine (näit. *Uhlberg* > *Uulberg*, mitte aga > *Uulpärk*). Sel alusel parandab ministeerium ka *Wehlmann* > *Veelmann*, jättes aga teise silpi 2 *n*-i. — Siingi asub AES-i juhatus ministeeriumiga põhimõttes ühel arvamisel, s. o. et neid nimesid võiks lihtsustatud korras kohandada eesti ortograafiale siis, kui nad seega saavad eestilisteks (näit. *Kohl* > *Kool*, *Pöhl* > *Pööl*), ja et kui eestikõlaline on ainult võõrnime üks liit-osa, siis võiks sallitav olla kirjas selle sõnaosa eestipärasemaks muutmine (näit. *Uhlberg* > *Uulberg*); kuid seejuures peaks lubatav olema ka teise poole lihtsustamine näiteks-esisatud nimetüübis *Wehlmann* > *Veelmon*, sest eesti keeles *-mann* asemel praktiseeritav *-man* ei muuda nime hääldamist. — AES-i juhatus lisab aga juurde, et eestikõlaliste nimeosade kohandamisega eesti ortograafiale pole nimed veel saanud eestiliseks ja et pooliku eestipärasdamise kõrval tuleb loomulikult pidada kaugelt soovitamaks võõrnimede täielikku eestistamist nimede-muutmise seaduse korras.

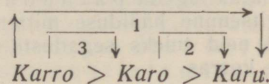
Ei saa aga heaks kiita parandusena muudatust *Hunt* > *Unt* (samuti *Hernes* > *Ernes*, *Haamer* > *Aamer*, *Hammas* > *Ammas*, *Hein* > *Ein* jne.), kuigi see muudatus on peamiselt ortograafiline. Paranduse all mõtleb AES igal juhul lähendamist maksvale kirjaviisile; arvatavasti seda on mõelnud oma seletuses ka Riigikohus.

Et „parandamist“ eestikeelsest kujust võõrkeelsesesse kujusse ei lubata (näit. *Kohv* > *Koff*, *Puhk* > *Puchk*, *Mets* > *Métz* jne.), on täiesti loomulik. Samuti ei saa lugeda paranduseks praeguse ortograafia järgi kirjutatud nime asetamist muidu vanasse kirjaviisi (*Kaasik* > *Kasik*, *Lepik* > *Leppik*, *Kägu* > *Käggo* jms.). Peale selle ei saa ka lugeda paranduseks kirjakeelse kuju muutmist teisiti mittekirjakeelseks (mainitud *Hunt* > *Unt* jt.) või murdeliseks — väljaspool perekonnanimede muutmise seaduslikku korda.

Lubatud paranduse *Virro* > *Viru* või > (murdeliseks) *Viro* puhul ülestõstetud murdeliste vormide tarvitamise küsimus pole tegeliku asjaajamise seisukohalt kergesti lahendatav (vrd. veel vanast kirjaviisist parandusvõimalusi *Sallo* > *Salu* ~ *Salo*, *Arro* > *Aru* ~ *Aro*, *Käggo* > *Kägu* ~ *Kägo*, *Sanna* > *Sõna* ~ *Sana* jms.). Et keeles enne on olemas murdelisi nimesid, näit. *Oter*, *Jal-lai*, *Pettai*, *Kesä*, *Kern*, *Päiv* jne., samuti hoopis ilma tähenduseta nimesid, kusjuures murdelised nimed aitavad just mitmekesistada ja omapärastada muidu liiga ühetoonilist ja kulunud nimikonda, siis ei saa eitavale seisukohale asuda ka murdeliste nimede juurde-soe-tamise suhtes, kuid paranduste korras peaks see praktilistel põhjustel olema piiratud.

Nii võiks AES-i juhatuse arvates lihtsustatud korras lubada parandada nimesid 1) kas vanast kirjaviisist praeguse ortograafia kohaseks maksva õigekeelse kuu alusei (tüüp *Karro* > *Karu*) või 2) murdelisest kujust praeguse kirjakeelde (*Karo* > *Karu*), 3) viimases järjekorras „poolikult“ vanast kirjaviisist praegusse — murde-lise kuu alusel (*Karro* > *Karu*).

Piltlikult võiksime seda väljendada järgmise skeemiga:



Kolmas võimalus pole aga kuigi soovitatav, sest see võiks perekonna-seisuametites tuua tegelikke raskusi ja paljudest nimedest pole sel-line nimekuju vist üldse vastuvõetav. Seda tüüpi nimede puhul soo-vitab AES-i juhatuse üldiselt piirduda parandamisega 1) vanast kirjaviisist uude ühiskeelse hääldamise alusel ja 2) murdelisest kujust kirjakeelde ning abinõusid otsida, kuidas esimest laiemas ulatuses teostada.

Mitte ei tule aga parandada praegusest kirjakeelsest või murdelisest kujust vanasse kirjaviisi (skeemil 1. ja 3. võimalus tagurpidi), samuti ka mitte praegusest kirjakeelest murdelisse kujusse (skeemil 2. võimalus tagurp.). Lihtsalt öeldes, paranduste korras tagurpidi-käiku ei ole. Kes soo-vib muuta nime kirjakeelsest murdeliseks, võib tarvitada harilikku nimede-muutmise korda. — AES-i juhatuse arvab, et selline sirg-jooneline põhimõte aitab ära hoida võimalikke segadusi perekonnaseisuametites, mis võivad tekkida hulgaliste parandussoo-vaialduste puhul. Nii siis: parandused on ainult maksva õigekeelse kuu ja kirjaviisi suunas.

Antud skeem pole muidugi maksev kõigi perekonnanimede kohta, vaid on rakendatav neil kordadel, kus murdeline nimekuju moodustab vahepealse astme vanakirjakeelse ja praeguse ühiskeelse kuu vahel. [Pealegi on küsitav, kas toodud *o-lõpuline* variant on veel kuski murdes elav, või tuleb seda lugeda puht-vanakirjakeelseks või uusmoodustiseks. Sel korral oleks antud skeemil peamiselt näitlik, teoreetiline väärtus. Vrd. ka sama laadi par. *Sanna* > *Sana* > *Sõna*.] Ei ole näit. mõeldav selle skeemi järgi parandamine nimetüübis *Peddajas* > *Pettai* > *Pedajas*. Siin on võimalik ainult I — ühiskeelse kuu ortograafiline parandamine (*Peddajas* > *Peda-jas*), kuna langevad ära II ja III võimalus (vrd. skeemiga), sest neis oleks tegu häälduse muutmisega, mida Riigikohtu vastava otsuse tõl-gitsemine ei luba. Teistes nimedes jälle on võimalik ainult murde-

lise kuju ortograafiline õiendus (skeemis III võimalus), näit. *Kachr* > *Kahr* (mitte edasi > *Karu*), sest puuduvad lähemad sidemed ühiskeelse kujuga. Niisugustel kordadel tuleb muidugi käia lühendatud skeemi järgi, parandades 1) kas ühiskeelset või 2) murdelist nimekuju ainult ortograafiliselt. — Iseenesest mõista pole esimese antud skeemi puhul mõeldud ka murdelise nimekuju asendamist ühiskeelse vastega, kui see on sootuks teisest tüvest, näit. muudatust *Kõiv* > *Kask*.

Nagu käesoleva käsitluse aluseks olev materjal näitab, osutatakse Siseministeriumis nimede valiku mitmekesisuse huvides tunduvalt kalduvust murdeliste kujude poole, näit. tunnistades üsna soovitatavaks, kui paranduse *Virro* > *Viru* kõrval tehakse ka parandusi nagu *Virro* > *Viro* (skeemis 3. võim.). Sel puhul olgu rõhutatud, et AES pole murdeliste nimekujude esinemise vastu, küll aga arvab, et nende lihtsustatud korras juurdesoetamine võiks tuua perekonnaseisuametnikele raskusi (— murdelise kuju määramisel), kuna aga esijoonel soovitatud parandusi ühiskeelse kuju kasuks saaksid perekonnaseisuametnikud teostada enamasti omal jõul õigekeelsus-sõnaraamatute abiga. Igatahes aga tagurpidi-parandusi (kirjakeelsest kujust murdeliseks või muidu mittekirjakeelseks) ei saa AES-i juhatus lugeda parandamiseks (kuigi seda Riigikohtu otsuse tõlgitsemine häälduse mittemuutumise suhtes võimaldaks), ja vähemalt neid tuleks segaduste ärahooldamiseks lubada ainult nimedemuutmise korras.

Riigikohtu seletus perekonnanimede paranduse kohta on Siseministeriumi poolt laiendatud ka eesnimedele. Seda tuleb muidugi täiesti loomulikuks pidada. Eespoolnimetatud kõige uuema vastava seaduse ja määrusega on nüüd eesnimede õigekeelne kuju ja parandamine ühel alusel perekonnanimedega leidnud isegi seadusliku aluse. Nii võib siis vähemalt eestistunud eesnimedid, mis algdokumendis esinevad vanas või võõrapärasel kirjaviisil, kodaniku soovil või nõusolekul kanda registreerida praeguse eesti kirjaväsi kohaselt, samuti parandada ka vigaselt juba sissekantud eesnimedid, kirjutades näit. *Jüri* ja *Mari* pro *Jürri* ja *Marri*, *Ann* pro *An*, *Miina* ja *Liisa* pro *Mina* ja *Lisa*, *Klaara* pro *Klara*, *Iida* pro *Ida*, *Meeri* pro *Mary* jne., mitte aga ümberpöörduvalt. Kuid eesnimedegi eestipärase tarvituse huvides peaksid perekonnaseisuametnikud olema moraalselt kohustatud kodaniku tähelepanu juhtima nime vigasele (või võõrapärasele) kirjutusviisile ja parandamisvõimalusele.

Nii perekonna- kui eesnimedid puudutab haiglane võõrtähtede (*c, x, y, z, w*) tarvitamine. Nende tarvituse esinemist tuleks kõigi võimalikkude abinõudega ära hoida. Perekonnaseisuametnikud peaksid olema mitte ainult kodaniku soovil õigustatud, vaid ka ilma vastava sooviavalduseta kohustatud perekonnaregistrisse sissekandmisel üldiselt eestistunud või parandustega eestistuvais eesti rahvusest kodanike nimedes tegema parandusi, nagu *Carl* > *Karl*, *Victor* > *Viktor*, *Luck* > *Lukk*, *Max* > *Maks*, *Lilly* > *Lilli*, *Evy* > *Eevi*, *Metz* > *Mets*, *Lutz* > *Luts*, *Zirk* > *Tsirk*, *Wares* > *Vares* jne.

W ja *v* puhul pole piir küll päris selge, kuid nendest tuleks vähemalt puht-eestikeelseis nimedes tarvitada ainult *v*-tähte; samuti ka võõrast algupära, kuid eestipärastada sobiva is eesti rahvusest kodanikkude nimedes, nagu *Villmer* (või *Vilmer*), *Valdman(n)*, *Veelman(n)* jts., tuleks kirjutada *v*, kuna ilm-

selt (teravalt) võõrkeelseis nimedes tuleb siiski tarvitada w-d (s. o. kaksis-v-d), kus see esineb vastavas võõrkeeles (näit. nimes *Kreutzwald*).

Kõiki käsitletud parandusi on varemalt olnud võimalik teha perekonnakirja avamisel. AES avaldas soovi Siseministeeriumile, et samadel alustel lubataks ka vigaselt juba registrisse kantud nimede parandamist. Eespoolmainitud seaduse ja määruse §-dega ongi see kord maksma pandud. — Endise seaduse põhjal toimunud nimede muutmiste puhul soovitas AES korduvalt abinõusid otsida, kuidas soodustada eestipäraste ning takistada võõrapäraste nimede võtmist. Ka siin on tulemused ilmsed, mille järgi nimede eestistamine muutus enne odavahinnaliseks ja siis — eeloleva's kaheks aastaks — päris maksuvabaks.

Nn. eesnimede tõlkimise küsimuses (käesoleva artikli alguses mainitud poleemikas) esitatud põhimõtete suhtes, mille järgi ühelt poolt (Kohtu- ja Sisemin.) on püütud võõrkeelseid eesnimesisid kirjutada eestikeelses tekstis alati täht-tähelt nagu võõrkeeleski, teiselt poolt aga neid alati „tõlkida“ sesse kusse, milles need nimed eesti keeles tavaliselt esinevad, soovitas AES-i juhatus asuda kompromiss-seisukohale:

a) Võõrasse rahvusse kuuluvate isikute eesnimesisid kirjutada nii, nagu need vastavais võõrkeelis esinevad (kui isik ei avalda nime eestistamise soovi, ja välja arvatud niisugused nimed nagu *Peeter, Aleksander, August* jms., mida igal juhul kirjutatakse eestipäraselt), seega siis ladina tähestikus esinevaid nimesid täht-tähelt, slaavi tähestikku tarvitavaist keelist vastavaid transkribeerimisreeglitele, näit. *Pierre, Louis; Jelizaveta, Jelena, Mihhail* (teatavate erandite-tüüpidega algupärakeelse kuju kauss, näit. vene *Ав-* ja *Ев-* transkribeerimisel on soovitamav *Av-* ja *Jev-* asemel *Au-* ja *Eu-*, — *Audi* pro *Avdi*, *Eugen* pro *Jevgen* jt.).

b) Eesti rahvusse kuuluvate kodanikkude võõrkeelseid eesnimesisid aga (mis omal ajal sagedasti juhuslikult registreeritud võõrkeelsel kujul, näit. vene keeles ja kirjas), kui need pole häälikuliselt kauged eesti keeles üldiselt tuntud vastavaist nimedest, registrisse kandmisel võtta tarvitusele eestikeelsel kujul, näit. *Михаил* asemel *Mihkel*, *Иосиф* ja *Joseph* as. *Joosep*, *Елизавета* as. *Eliisabet*, *Елена* as. *Heleene*, *Яков* as. *Jaagup*, *Юрий* as. *Jüri*, *Даниил* as. *Taaniel* jne. Kui aga võõrkeelne nimi on eestikeelsele vastele häälikuliselt kaugel ning ühtlasi pole selle vastena üldiselt tuntud, tuleb ka eesti rahvusest kodanikul jääda võõrkeelse nime juurde, näit. *Giuseppe* (mitte *Joosep*), *Giovanni* (mitte *Juhan*), *Giacomo* (mitte *Jaagup*) jms.

Need on AES-i juhatuse seisukohad eesnimede „tõlkimise“ asjus esialgsel kujul, 1934. aasta esimesel poolal: Selles asjas, täpsemalt öeldes, vene dokumentides esinevate võõrkeelsete eesnimede eestipärase kuju fikseerimise küsimuses võetigi Siseministeeriumis endine kord revideerimisele ning 1934. aasta suvel esitas ta AES-ile nimestikud tuhandete eesnimetekujudega, nendele eestiliste vastete määramiseks. Selleks moodustati jällegi komisjon (koosseisus J. V. Veski, J. Mägist ja E. Elisto), kuid üksikasjadesse süvenemisel tekkis siin rida uusi probleeme ja põhimõtteid, mida oleks otstarbekohasem millalgi omaette käsitlusele võtta. (Nimestikku redigeeriti ka perekonnaseisuametnike päeval ja Konsistoriumis.) Kui aga Siseministeerium avaldab trükkis vastava nimestiku — juhiseks kõi-

gile perekonnaseisametnikele, nagu ongi kavatsatud, leiaks praktiline tarve lähemate seisukohtade järele sel alal juba esialgset rahuldamist. Seadusandlikust küljest on tarvilikud eeldused olemas, sest perek.-nimede korralduse seaduse § 25 järgi toimub ka võõras keeles perekonnaseisuraamatuisse kantud eesnimede eestistamine lihtsustatud (paranduste) korras nimeomaniku soovil.

Üldse on nii perekonna- kui ka eesnimede üldise eestistamise korra kõrval ka nende parandamise ning eesnimede eestiliseks „tõlkimise“ küsimus viimasel paaril aastal teinud väga suuri edusamme, ja energilisemate perekonnaseisametnike tänuväärne algatus ning AES-i täiendavad seletused on kandnud vilja.

Nimede-eestistamise kirjandust.

- 1) **Eestlasele eesti nimi.** Koguteos. (Akadeemilise Emakeele Seltsi toimetised II, 1921.)
- 2) **15.000 uut sugunime.** (Akad. Emakeele Seltsi toim. IV, 1921.)
- 3) **A. Vaigla, Olgem kõigiti omapärased, olgem eestlased!** (Akad. Emakeele Selts, 1927.)
- 4) **J. Mägiste, Eestipäraseid isikunimesid.** (Akad. Emakeele Seltsi toimetised XVIII, 1929.)
- 5) **J. Ainelo, Meie tähtsamaid esmajärgulisi rahvuskultuurülesandeid.** Akad. Emakeele Selts, 1932.
- 6) **A. Saareste, Pilk eesti nüüdsele perekonnanimedele.** Akad. Kooperatiiv, 1934 ja EÜS-i Album X, 1934.
- 7) **A. Saareste, Eesti liignimedest varemalt, nüüd ja tulevikus.** Nimede-eestist. Kesksuuretoimkond, 1935 ja ajakiri „ERK“ nr. 9/10, 1934.
- 8) **E. Elisto, Nimede parandamise küsimus.** Akad. Emakeele Selts, 1935 ja ajakiri „Eesti Keel“ nr. 6, 1934.